

REGIONÁLNÍ REŠERŠE ZLÍNSKÝ KRAJ

Autoři:

Ing. Barbara Gergelová, expertka regionálního zastoupení SP ČR

PhDr. Luboš Kavan, expert regionálního zastoupení SP ČR

Mgr. Richard Koubek, poradce za SP ČR

Ing. Radka Hašková, poradkyně pro regionální RLZ za SP ČR

Marie Dančáková, expertka regionálního zastoupení za ČMKOS

„Sektorové dohody jako nástroj sociálního dialogu při řešení dlouhodobých problémů
v oblasti rozvoje lidských zdrojů“

Registrační číslo projektu: CZ.1.04/1.1.01/B9.00013

Obsah

1. Úvod	3
2. Analýza informačních zdrojů ve vztahu k RLZ	5
3. Analýza dat a popis stávající situace v oblasti RLZ	7
3.1 Základní charakteristika Zlínského kraje – hospodářství a rlz	7
3.2 Analýza struktury organizací v oblasti rlz	14
4. Souhrn z realizace polostrukturovaných rozhovorů	20
5. Souhrn z realizace polostrukturovaných rozhovorů	23
6. Doporučené regionální téma	24
6.1 Zajištění uchazečů s kvalifikačními předpoklady dle potřeb zaměstnavatelů	24
7. Závěrečné shrnutí	29

1. Úvod

Sektorové dohody (SD) jsou nástrojem, jehož cílem je zlepšit situaci v oblasti rozvoje lidských zdrojů (RLZ). Regionální řešerše RLZ ve Zlínském kraji má za cíl doložit potřeby zaměstnavatelů v této oblasti a vytvořit tak východisko pro následné vyjednání sektorové dohody. SD jsou realizovány v rámci projektu *Sektorové dohody jako nástroj sociálního dialogu při řešení dlouhodobých problémů v oblasti rozvoje lidských zdrojů* financovaného z prostředků EU a státního rozpočtu ČR.

Z hlediska zvolené metodiky pro sepsání řešerše byla využita analýza primárních i sekundárních zdrojů. Sekundární zdroje strategické, analytické a statistické povahy, jejímiž autory jsou instituce veřejné správy a její příspěvkové organizace (mj. Krajský úřad Zlínského kraje, Úřad práce – regionální pobočka Zlín, Český statistický úřad, Technologické inovační centrum a další), posloužily pro vytvoření teoretického rámce potřeb RLZ v kraji. Jako zdroje primárních dat posloužily rozhovory s relevantními aktéry v oblasti RLZ, především zástupci zaměstnavatelů.

Předkládaná řešerše se skládá z pěti kapitol. Kapitola 2. *Analýza informačních zdrojů* nabízí přehled relevantních sekundárních zdrojů, které byly využity pro zpracování řešerše, nebo mají pro tuto oblast doplňující informační význam. Informace zde uvedené mají za cíl doložit důležitost RLZ ve strategických dokumentech především Zlínského kraje a podporu, které se této oblasti dostává na politicko-deklarativní úrovni.

Kapitola 3. *Analýza dat a popis stávající situace v oblasti RLZ* předloží zásadní problémy RLZ, se kterými se ve Zlínském kraji setkáváme. Tato kapitola poslouží jako východisko pro *SWOT analýzu stávající situace*, které je v řešerši vymezena kapitola 5. Součástí 3. kapitoly je i přehled klíčových organizací angažujících se v RLZ a též zapojených organizací do procesu SD.

Kapitola 4. *Záznam z realizace polostrukturovaných rozhovorů* představuje souhrn toho podstatného z rozhovorů se zástupci zaměstnavatelů, případně zástupců státní správy, samosprávy, zájmových organizací, vzdělávacích organizací a dalších. Takto sesbírané poznatky by měly posloužit k adresnější formulaci zaměření sektorové dohody.

Klíčovou kapitolou je kapitola 6. *Vybraná regionální témata*, která předkládá návrhy na opatření podporující doporučený sektor (odvětví).

Předložená rešerše byla zpracována pracovní skupinou ve složení Barbara Gergelová (expertka za SP ČR), Radka Hašková (poradkyně pro regionální RLZ), Marie Dančáková (expertka regionálního zastoupení za ČMKOS) a Richard Koubek (poradce, SP ČR). Poděkování za spolupráci patří i panu Karlovi Popelkovi z Regionální rady odborových svazů Zlínského kraje a Lubošovi Kavanovi, novému expertovi za SP ČR, který se k týmu přidal v průběhu příprav sektorové dohody.

2. Analýza informačních zdrojů ve vztahu k RLZ

Informační zdroje sekundární povahy

Strategie rozvoje Zlínského kraje 2009 – 2020

Strategie cílí na rozvoj ve 4 tematických pilířích. Z hlediska RLZ je klíčový pilíř *Úspěšná společnost* (školství a celoživotní učení, trh práce, z hlediska podpory zaměstnavatelů je to pilíř *Konkurenceschopná ekonomika* (podnikání MSP, průmysl). Dodejme, že z hlediska posilování atraktivity regionu, která může čelit jevu tzv. selektivní migrace, jsou důležité zbývající dva pilíře: *Efektivní infrastruktura* a *Rozvoj venkova*.

Pilíř *Úspěšná společnost* se zaměřuje na dva cíle:

- Zvýšení konkurenceschopnosti pracovní síly v prostředí ekonomiky založené na znalostech
- Přiblížení skutečné míry nezaměstnanosti k přirozené míře,

přičemž se zabývá i souladem nabídky a poptávky na trhu práce a skladbou absolventů (více v Kapitole 3.)

Odkaz: <http://www.kr-zlinsky.cz/strategie-rozvoje-zlinskeho-kraje-2009-2020-srzkk-cl-680.html>

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Zlínského kraje 2012

Výroční zpráva o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy ve Zlínském kraji

Dlouhodobý záměr deklaruje snahu optimalizovat strukturu školství s ohledem na potřeby trhu práce, tedy zaměstnavatelů, a poskytovat kvalitní vzdělání odpovídající nárokům dnešní doby. V tomto lze spatřovat základní předpoklad pro posun ve věci přizpůsobování nabízených oborů studia s ohledem na pozdější pracovní uplatnění.

Výroční zpráva podává ex post souhrn informací o uskutečněných kvalitativních a kvantitativních změnách ve školství.

Odkaz zde: <http://www.kr-zlinsky.cz/zakladni-koncepcni-dokumenty-cl-47.html>

Regionální inovační strategie Zlínského kraje 2013 – 2020, příloha Regionální inovační plán ZK pro období 2013 – 2020

Regionální inovační strategie, podobně jako ostatní k současnosti se vztahující analyticko-strategické dokumenty, si všímá kvality lidských zdrojů. V prioritní ose A: *Lidské zdroje pro inovace a konkurenceschopnost* zaměřuje první cíl na „dotváření vzdělávací struktury a formy, která odpovídá trhu práce“, přičemž konkrétními opatřeními jsou 1. *Sbližování nabídky a kapacit středních a vysokých škol s potřebami trhu práce* a 2. *Podpora kreativity a vzdělávání pro podnikání a inovace*. Druhý cíl v rámci této osy se zaměřuje na „vytváření prostředí, ve kterém jsou technické obory vnímány jako perspektivní a prestižní“, jinak řečeno na zvyšování atraktivity technických oborů.

Odkaz: <http://www.kr-zlinsky.cz/regionalni-inovacni-strategie-zlinskeho-kraje-cl-1957.html>

Krajská příloha k národní RIS 3 za Zlínský kraj

Dokument analyticko-metodického charakteru vystihuje a charakterizuje stěžejní průmyslová odvětví v kraji a nahlíží na ně v kontextu jejich inovačního potenciálu, čili jejich potenciálu posilovat konkurenceschopnost krajského hospodářství. Bereme-li vážně nutnost budovat hospodářsky konkurenceschopný region (nejen) v rámci Evropy, pak není od věci vědět něco o bariérách, které tomuto brání. Jednou z bariér je právě nedostatek kvalitně technicky vzdělaných lidí. Metodika tohoto dokumentu na tento problém reaguje několika opatřeními v rámci klíčové oblasti změn nazvané *Kvalifikované lidské zdroje v oblasti VaVaI*. Mezi navrhovanými opatřeními je např. sbližování potřeb firem v oblasti firem s nabídkou škol, nebo zvyšování zájmu o studium technických oborů.

Odkaz: <http://www.inovacnipodnikani.cz/ris3/>

Strategie rozvoje statutárního města Zlína do roku 2020 – Zlín 2020. Analytická část, Návrhová část.

Město Zlín je zde jako příklad aglomerace, která má zásadní význam pro hospodářský rozvoj kraje a jeho podporu na svém území, a to především nepřímými nástroji (infrastruktura, základní školství, služby apod.) Strategie rozvoje se ve své analytické části věnuje tematické oblasti ekonomický rozvoj a trh práce a jasně pojmenovává klíčová odvětví hospodářství na území aglomerace.

Odkaz: <http://www.zlin.eu/dokumenty-ke-stazeni-cl-754.html>

3. Analýza dat a popis stávající situace v oblasti RLZ

3.1 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA ZLÍNSKÉHO KRAJE – HOSPODÁŘSTVÍ A RLZ

Zlínský kraj je výrazně průmyslově orientovaným regionem, s nejvyšším podílem zpracovatelského průmyslu na zaměstnanosti i na přidané hodnotě mezi regiony ČR. Z hlediska struktury je z průmyslových odvětví v regionu naprosto dominantní:

- CZ NACE 22 – **Výroba pryžových a plastových výrobků**
- CZ NACE 25 – Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení
- CZ NACE 10 – Výroba potravinářských výrobků
- CZ NACE 28 – Výroba strojů a zařízení j. n. a celá řada dalších odvětví (například chemický, letecký, elektrotechnický, dřevařský a nábytkářský průmysl).

Ekonomika Zlínského kraje je tvořena převážně malými a středními podniky. Firem s počtem zaměstnanců nad 1.000 je celkem 6 (Continental Barum, Tajmac-ZPS, ON-Semiconductor, Česká zbrojovka, Slovácké strojírny a Fatra). Podniky v kraji jsou výrazně proexportně orientovány především na trhy EU, přičemž téměř 25% exportu tvoří pneumatiky, 10% elektronické součástky, 5% díly a příslušenství motorových vozidel (včetně plastových součástek a doplňků) a nad 2% exportního podílu se dostávají také předměty z plastických hmot a kovodělné výrobky. Orientace odvětví z hlediska inovační náročnosti se pohybuje na úrovni medium high-tech a v menší míře high-tech. Z hlediska tržeb, zaměstnanosti a exportu je nejvýznamnější průmysl gumárenský s dominantní výrobou pneumatik. Společnost Continental má navíc záměry posilovat postavení otokovického závodu v rámci svého koncernu. Vedle toho plastikářský průmysl produkuje široký sortiment: kompozity, sendvičových panelů, potrubní systémy, obalové materiály, fólie, izolační systémy, podlahoviny, plastové díly pro dopravní prostředky a další. Firmy jsou zastoupeny Plastikářským klastrem a spolupráci v rámci kraje je možno rozvíjet i s Fakultou technologickou UTB a Centrem polymerních systémů UTB. Zajímavostí je skutečnost, že toto odvětví nemá odpovídající studijní obor.

Klíčový problém RLZ v kraji: KVALIFIKOVANÉ LIDSKÉ ZDROJE

Mezi nejčastějšími bariérami v rozvoji firem je zmiňován nedostatek kvalitních technicky kvalifikovaných lidských zdrojů. Trh práce trpí disproporcemi mezi poptávanými pracovními pozicemi ze strany zaměstnavatelů a profesní skladbou absolventů a volné pracovní síly.

Soulad nabídky a poptávky na trhu práce

Vývoj ukazatele nezaměstnanosti absolventů a mladistvých ve Zlínském kraji za období 2007-2012 poukazuje na tendenci nárůstu počtu uchazečů o zaměstnání spadajících do kategorie absolventů a mladistvých ve Zlínském kraji. Počet uchazečů o zaměstnání spadajících do kategorie absolventů a mladistvých během let 2007 - 2012 stoupl z 1 405 na 2 309¹. Hodnocení ukazatele tak poskytuje indicie existence rostoucího problému zaměstnanosti absolventů škol na trhu práce, která je navíc v případě Zlínského kraje vyšší intenzity ve srovnání s hodnotou celé České republiky. Vedle toho vykazuje Zlínský kraj lepší hodnoty v případě nezaměstnaných absolventů středních škol ve srovnání. Ve světle uvedených poznatků se problematika souladu mezi nabídkou vzdělávacích programů na jedné straně a poptávkou po nich na trhu práce na straně druhé jeví jako ne zcela optimální. Logickou se pak stává otázka, které studijní obory jsou nejčastěji ohroženy nezaměstnaností svých absolventů na trhu práce. Tradičně je v tomto ohledu akcentován vztah mezi technicky a společensky orientovanými obory s tím, že v současné době vykazují vyšší problémy s uplatněním právě společensky orientované obory.

¹ Zdroj: Úřad práce ČR, převzato z: Strategie rozvoje Zlínského kraje 2009 – 2020, s. 36.

Tabulka č. 1: Nezaměstnaní absolventi ŠŠ dle oborů vzdělání²

Skupiny oborů vzdělávání	2009		2010		2011		2012	
	ZLK	ČR	ZLK	ČR	ZLK	ČR	ZLK	ČR
1	0,6 %	0,7 %	0,5 %	0,6 %	1,1 %	0,7 %	0,5 %	0,7 %
2 a 3	41,4 %	38,1 %	42,0 %	38,7 %	39,0 %	35,5 %	36,3 %	35,1 %
4	5,9 %	6,8 %	4,8 %	6,3 %	4,2 %	5,8 %	5,2 %	5,6 %
5	0,5 %	1,1 %	0,9 %	1,4 %	1,0 %	1,8 %	1,3 %	1,8 %
6 a 7	50,3 %	51,4 %	49,7 %	51,2 %	51,4 %	54,4 %	55,1 %	55,1 %
8	1,6 %	1,9 %	2,1 %	1,8 %	3,3 %	1,9 %	1,6 %	1,8 %

Pozn.: 1 - Přírodní vědy a nauky; 2 a 3 - Technické vědy a nauky; 4 - Zemědělsko-lesnické a veterinární vědy a nauky; 5 - Zdravotnictví, lékařské a farmaceutické vědy a nauky; 6 a 7 - Společenské vědy, nauky a služby; 8 - Vědy a nauky o kultuře a umění

Tabulka č. 2: Nezaměstnaní absolventi VOŠ a VŠ dle oborů vzdělání³

Skupiny oborů vzdělávání	2009		2010		2011		2012	
	ZLK	ČR	ZLK	ČR	ZLK	ČR	ZLK	ČR
1	5,1 %	5,6 %	3,9 %	6,4 %	4,3 %	6,0 %	5,1 %	6,4 %
2 a 3	22,7 %	23,2 %	27,9 %	23,5 %	20,7 %	21,5 %	16,9 %	16,7 %
4	1,9 %	5,0 %	5,1 %	5,2 %	2,5 %	5,1 %	3,5 %	6,2 %
5	0,6 %	3,6 %	1,2 %	2,8 %	1,0 %	2,9 %	1,0 %	2,7 %
6 a 7	62,6 %	57,9 %	54,7 %	57,9 %	65,7 %	60,3 %	65,9 %	63,0 %
8	7,0 %	4,7 %	7,2 %	4,2 %	5,8 %	3,3 %	7,6 %	5,1 %

Pozn.: 1 - Přírodní vědy a nauky; 2 a 3 - Technické vědy a nauky; 4 - Zemědělsko-lesnické a veterinární vědy a nauky; 5 - Zdravotnictví, lékařské a farmaceutické vědy a nauky; 6 a 7 - Společenské vědy, nauky a služby; 8 - Vědy a nauky o kultuře a umění

² Strategie rozvoje Zlínského kraje 2009 – 2020, s. 39.

³ Strategie rozvoje Zlínského kraje 2009 – 2020, s. 40.

Tabulky č. 1 a 2 poskytují odpovědi na otázky týkající se nezaměstnanosti absolventů středních škol respektive terciárního vzdělávání vzhledem ke studovaným oborům vzdělávání. Klíčový poznatek v tomto ohledu ukazuje na rozdílné zastoupení nezaměstnaných absolventů v technických respektive společenských oborech. Takto mají absolventi technických oborů terciárního vzdělávání mnohem nižší pravděpodobnost stát se nezaměstnaným ve srovnání s absolventem střední školy. Tato skutečnost rovněž evokuje úvahy o kvalitě absolventů technicky zaměřených středních škol. V případě společenských oborů lze pozorovat posun hrozeb nezaměstnanosti až do terciárního vzdělávání.

Tabulka č. 3: Obory s nejvyšším počtem nezaměstnaných absolventů SŠ⁴

Pořadí	2009		2010		2011		2012	
	Obor	Podíl	Obor	Podíl	Obor	Podíl	Obor	Podíl
1.	65	14,3 %	65	15,8 %	65	14,8 %	65	15,7 %
2.	23	13,4 %	23	13,1 %	23	11,4 %	23	10,1 %
3.	64	10,5 %	26	10,1 %	64	10,1 %	26	9,4 %
4.	26	9,2 %	64	9,8 %	26	8,6 %	64	9,0 %
5.	63	8,5 %	63	7,0 %	63	6,3 %	63	6,9 %

Pozn.: 23 - Strojírenství a strojírenská výroba; 26 - Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika; 63 - Ekonomika a administrativa; 64 - Podnikání v oborech, odvětví; 65 - Gastronomie, hotelnictví a turismus

Tabulka č. 4: Obory s nejvyšším počtem nezaměstnaných absolventů VŠ a VOŠ

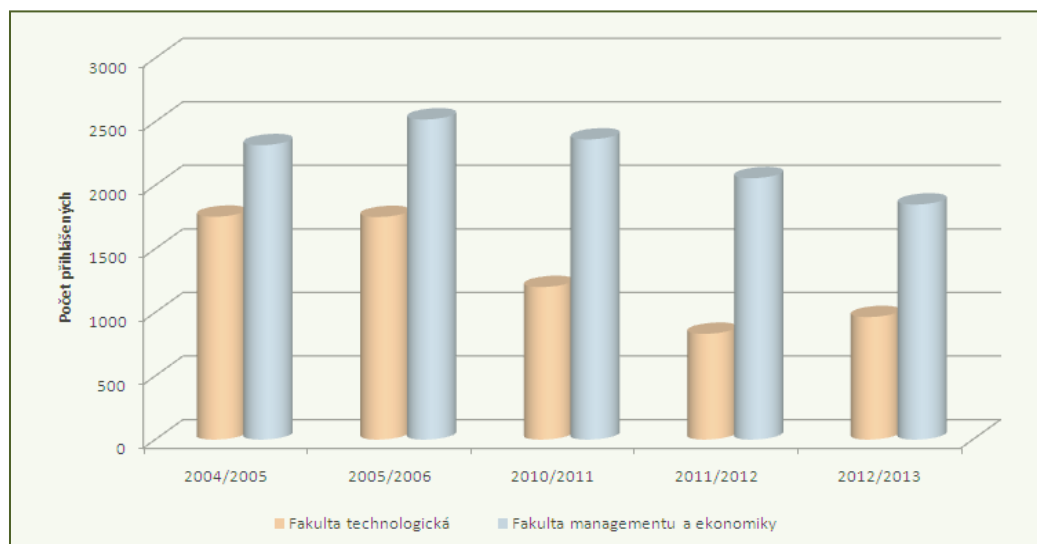
Pořadí	2009		2010		2011		2012	
	Obor	Podíl	Obor	Podíl	Obor	Podíl	Obor	Podíl
1.	62	29,4 %	62	29,7 %	62	34,3 %	62	36,8 %
2.	75	10,2 %	39	7,8 %	75	11,1 %	75	10,5 %
3.	63	8,3 %	75	7,2 %	39	5,5 %	82	4,8 %

Pozn.: 39 - Speciální a interdisciplinární obory; 62 - Ekonomie; 63 - Ekonomika a administrativa; 75 - Pedagogika, učitelství a sociální péče; 82 - Umění a užité umění

⁴ Strategie rozvoje Zlínského kraje 2009 – 2020, s. 40.

Tabulky č. 3 a 4 poukazují na obory s nejvyšším podílem na počtu nezaměstnaných absolventů jak pro střední, tak pro vysoké školy. V tomto ohledu se hlavní problémy objevují ve spojení s ekonomickými obory na středních i vysokých školách a s obory orientovanými na cestovní ruch a rovněž na některé technické obory v případě škol středních. Celkově tak lze otázku souladu nabídky vzdělávacích programů na jedné straně a poptávky na trhu práce považovat za stále relevantní téma Zlínského kraje, a to i v kontextu preferencí žáků a studentů při volbě jejich studijního oboru, viz Obrázek č. 1.

Obrázek č. 1. Počet přihlášených studentů na Fakultu technologickou a Fakultu managementu a ekonomiky⁵

Nutnost provázání vzdělávacího systému s trhem práce je obecně vnímána jako klíčová při diskusích se zástupci firem. Ve Zlínském kraji se projevuje ve vazbě na aktuální demografický vývoj klesající počet absolventů technických oborů na středních školách i na UTB. Kromě absolutního poklesu se také snižuje podíl technicky vzdělaných absolventů na celkovém počtu absolventů středních a vysokých škol. Dalším diskutovaným problémem je nízká kvalita absolventů technických oborů, která plyne z nedostatečného provázání výuky na školách s firemní praxí. Snahou by tedy mělo být posílení zájmu o technické obory (již u žáků základních

⁵ Strategie rozvoje Zlínského kraje 2009 – 2020, s. 41

školy) a posílit spolupráci technicky orientovaných středních škol i UTB s firmami, a to jak podporou ve vzdělávacím systému, tak podporou v oblasti mimoškolních a volnočasových aktivit. Dále je nutné se soustředit se na práci s talentovanými dětmi a vytvářet jim podmínky pro jejich individuální rozvoj.

Problematická je i tzv. **selektivní migrace** ze Zlínského kraje, kdy jsou kvalifikovaní pracovníci motivováni lepšími podmínkami v jiných regionech (Brno, Ostrava, Praha) a odchází z regionu. Kromě odlivu kvalifikovaných pracovníků je také Zlínský kraj kvůli různým příčinám (periferní pozice, nízká úroveň mezd, nižší úroveň služeb) málo atraktivní pro příchod lidí s požadovanou kvalifikací odjinud.

Shrnutí poznatků ze strategie rozvoje vztahujících se k tematickému pilíři Úspěšná společnost

Vzdělávání

- Rostoucí význam tématu nezaměstnaných absolventů ve Zlínském kraji, a to rovněž absolventů vysokých škol
- Relativně horší situace Zlínského kraje ve vazbě na nezaměstnanost absolventů vysokých škol ve srovnání s hodnotou České republiky
- Relativně vysoká nezaměstnanost absolventů středních škol technického zaměření ve Zlínském kraji evokující úvahy o kvalitě absolventů
- Relativně vysoká nezaměstnanost absolventů vysokých škol společenského, a zejména ekonomického zaměření, evokující úvahy o souladu nabídky a poptávky na trhu práce Zlínského kraje
- Rostoucí význam inkluzivního vzdělávání ve Zlínském kraji se zaměřením na žáky se specifickými vzdělávacími potřebami a talentované žáky

Dalším důležitým a především aktuálním dokumentem je Krajská příloha k národní RIS3 za Zlínský kraj,⁶ která se zaměřuje na posílení konkurenceschopnosti kraje cestou rozvoje

⁶ Krajská příloha k národní RIS 3 za Zlínský kraj, dostupná online: <http://www.inovacnipodnikani.cz/ris3/>.

inovačního potenciálu. Specifické cíle v ní uvedené potvrzující **nutnost intervencí v oblasti podpory technických oborů a spolupráci škol a firem** se zaměřují na:

- Zvyšování zájmů o studium technických oborů
- Sbližování potřeb firem v oblasti lidských zdrojů s nabídkou škol
- Rozvíjení nadaných a talentovaných jedinců
- Zajištění příchodu a udržení kvalifikovaných pracovníků

Dokument identifikuje i **podmínky a bariéry realizace intervencí** v této klíčové oblasti změn⁷:

- Zájem žáků a studentů o technické obory + jejich potenciál (dosahované studijní výsledky)
- Zájem ZŠ a SŠ o posílení spolupráce s firemním sektorem
- Schopnost firem komunikovat s rodiči a potenciálními zaměstnanci z řad studentů, žáků a dětí
- Zvyšující se kvalita odborné výuky na SŠ a VŠ
- Možnosti a motivace firem účastnit se vzdělávacích programů na SŠ a VŠ + schopnost předávat poznatky studentům včetně přímého zapojení do výuky
- Postupné zlepšování kvality života v regionu (mzdová úroveň, dostupnost služeb, podpora začleňování rodinných příslušníků do běžného života apod.) pro kvalifikované pracovníky odjinud
- Dostatečný počet VaVaI aktivit v regionu, do nichž se budou zapojovat talentovaní absolventi, dostatečně nastavený motivační systém

Realizované aktivity v oblasti RLZ

V kraji jsou realizovány některé aktivity podporující rozvoj lidských zdrojů se zaměřením na technické vzdělávání.

⁷ Tamtéž

Centra přírodovědného a technického vzdělání ZK, 2013

Projekt je zaměřen na rozvoj a zkvalitnění vzdělávání v přírodovědné a technické oblasti na středních a základních školách ve Zlínském kraji a to spoluprací (zejména) škol, metodickou podporou pedagogů i cílenými investicemi do technického vybavení a zařízení. Cílem je také zvýšení zájmu o studium těchto oborů a zvýšení manuální zručnosti žáků ZŠ.

Odkaz: <http://www.kr-zlinsky.cz/centra-prirodovedneho-a-technickeho-vzdelavani-pro-moderni-vyuku-zaku-strednich-a-zakladnich-skol-ve-zlinskem-kraji-cl-2556.html>

Podpora řemesel v odborném školství pro školní rok 2013 - 2014

Projekt motivuje formou finančního příspěvku ke zvýšení zájmu o řemeslné obory ze strany žáků, rodičů a veřejnosti. Rovněž hledá další cesty, jak reagovat na dlouhodobý nesoulad mezi poptávkou na trhu práce a nabídkou absolventů středních škol, kteří ukončují své studium výučním listem

Odkaz: <https://www.zkola.cz/management/Stranky/Podpora-%C5%99emesel-v-odborn%C3%A9m-%C5%A1kolstv%C3%AD.aspx>

Lidské zdroje – bohatství Bílých Karpat

Projekt si klade za cíl zvýšit kompetence představitelů obou zapojených krajů v oblasti aktivit pro rozvoj lidských zdrojů a podpory vzdělávání dospělých. Účastníci projektu na obou stranách hranice tak mají možnost poznat a porovnat systémy řízení a rozvoje lidských zdrojů v partnerském kraji, seznámit se se způsoby organizace a podpory dalšího vzdělávání a budou také společně propagovat další vzdělávání pro dospělé.

Odkaz: <http://www.kr-zlinsky.cz/lidske-zdroje-bohatstvi-bilych-karpat-cl-2494.html>

3.2 ANALÝZA STRUKTURY ORGANIZACÍ V OBLASTI RLZ

STÁTNÍ SPRÁVA A SAMOSPRÁVA

Krajský úřad Zlínského kraje

Kraj je nositelem vize a strategie rozvoje kraje, v gesci má též řízení středního školství. Základní organizační jednotky jsou Odbor školství, mládeže a sportu a Odbor strategického rozvoje kraje.

V oblasti RLZ kraj hraje důležitou roli mj. v podpoře zaměstnanosti v regionech, podpoře technického vzdělávání, praktické výuky na školách a podpoře podnikání.

Magistráty a městské úřady

Nositelé vizí a rozvojových strategií měst, v gesci mají též základní školství. Města se významně podílejí na rozvoji podmínek pro hospodářskou činnost na svém území (infrastruktura, školství, služby). Primární význam pro rozvoj hospodářství kraje má město Zlín, Uherské Hradiště, Vsetín, Uherský Brod a Kroměříž (včetně jejich aglomeračního zázemí).

Úřad práce ČR – krajská pobočka ve Zlíně

Realizuje aktivní politiku zaměstnanosti, podporuje odborné vzdělávání zaměstnanců, umožňuje rekvalifikace. Úřad práce je vedle školských zařízení dalším primárním partnerem zaměstnavatelů při formování nabídky (včetně její kvality) na trhu práce.

KOLEKTIVNÍ A PORADNÍ ORGÁNY

Rada hospodářské a sociální dohody Zlínského kraje

Dobrovolný dohodovací a iniciativní orgán odborů, zaměstnavatelů a veřejné správy pro tripartitní vyjednávání. Cílem RHSD ZK dosáhnout shody v zásadních otázkách hospodářského a sociálního rozvoje. RHSD ZK umožňuje vzájemně respektovanou formou dialogu udržet sociální smír jako základní předpoklad pozitivního vývoje ekonomiky i životní úrovně občanů kraje.

Komise pro rozvoj lidských zdrojů ve Zlínském kraji

Základním úkolem komise je koordinace aktivit na poli rozvoje lidských zdrojů v kraji ve shodě se Strategií rozvoje Zlínského kraje 2008 - 2020.

ZAMĚSTNAVATELÉ

Klíčoví aktéři v oblasti RLZ, kteří definují poptávku - potřebu trhu práce ve vztahu k lidským zdrojům (kvalifikace, kompetence). Jimi často zmiňovanou bariérou pro jejich rozvoj je nedostatek a kvalita technicky, manuálně a jazykově vybavených lidí.

Níže je seznam významných zaměstnavatelů v kraji co do počtu zaměstnanců (tučně je zvýrazněn obor plastikářský a gumárenský).

Přehled největších 30 firem ve Zlínském kraji (řazeno podle počtu zaměstnanců)				
	Název firmy	Místo	Oblast podnikání	Počet zam-ců
1.	Barum Continental, s.r.o.	Otrokovice	gumárenský průmysl	4400
2.	Mitas, a.s.	Zlín	výroba pláštěů pneumatik (zemědělské+stavební stroje)	3150
3.	Hamé, a.s.	Kunovice	potravinařský průmysl	2500
4.	Slovácké strojírny, a.s.	Uherský Brod	strojírenství, obráběcí stroje	1500
5.	ON Semiconductor	Rožnov p. Radhoštěm	výroba polovodičových čipů, výroba křemíku (nástupce podniku Tesla)	1300
6.	Česká zbrojovka, a.s.	Uherský Brod	výroba a prodej zbraní	1250
7.	Deza, a.s.	Valašské Meziříčí	výrobce organických látek pro další chemické užití	1100
8.	Fatra, a.s.	Napajedla	zpracování a prodej výrobků z plastů	1000
9.	MESIT holding a.s.	Uherské Hradiště	elektrotechnika, kovovýroba, slévárenství	880
10.	Austin Detonator s.r.o.	Vsetín	vývoj, výroba a prodej iniciátorů pro průmyslové trhací práce	860
11.	TON a.s.	Bystřice p. Hostýnem	výroba ohýbaného nábytku	850
12.	Aircraft Industries, a.s.	Kunovice	letecký průmysl (výroba L 410)	750
13.	Gumárny Zubří, a.s.	Zubří	výroba pryžových a plastových výrobků	750
14.	TAJMAC-ZPS, a.s.	Zlín	výroba obráběcích strojů	600
15.	PSG - International a.s.	Otrokovice	stavebnictví	560
16.	TES Vsetín	Vsetín	výroba, opravy a servis elektrických spojů	500
17.	Lázně Luhačovice a.s.	Luhačovice	lázeňství	490
18.	Zálesí a.s.	Luhačovice	výroba a vstřikování plastů	460
19.	HP Tronic Zlín, s.r.o.	Zlín	prodej domácích spotřebičů a elektroniky (síť Euronics), provozovatel hotelů v Beskydech	cca 400
20.	TOSHULIN a.s.	Hulín	výroba svislých soustruhů	380
21.	ZPS-Slávárna, a.s.	Zlín	slévárenství	380
22.	Plastika a.s.	Kroměříž	průmyslové zpracování plastů	350
23.	Greiner Packaging Slušovice, s.r.o.	Slušovice	výroba obalů (potravinařské i ostatní)	350
24.	TVD-Technická výroba, a.s.	Slavičín	kovovýroba	340
25.	Obzor, výrobní družstvo	Zlín	výroba elektrotechnických produktů	300
26.	Inpost, spol. s r.o.	Uherské Hradiště	potravinařská výroba	300
27.	Kasko spol. s r.o.	Horní Němčí	vstřikování plastů, výroba forem	297
28.	Kovárna Viva a.s.	Zlín	výroba zápusťkových výkovek	275
29.	Pozemní stavitelství Zlín a.s.	Zlín	stavebnictví	250
30.	Spur, a.s.	Zlín	výroba plastů	250

VZDĚLÁVACÍ INSTITUCE

Střední školství

Vzdělávací instituce na středním stupni školství patří mezi klíčové aktéry v rozvoji lidských zdrojů. Ve spolupráci s nimi lze zlepšovat odbornou přípravu, způsob komunikace se studenty a rodiči (ve snaze popularizovat technické školství) a posilovat spolupráci se zaměstnavateli. Pro lepší představu o škále odborných škol středního stupně je předložen následující seznam:

- Střední škola - Centrum odborné přípravy technické Kroměříž
- Střední odborná škola a Gymnázium Staré Město
- Střední uměleckoprůmyslová škola Uherské Hradiště
- Střední škola průmyslová, hotelová a zdravotnická Uherské Hradiště
- Střední průmyslová škola a Obchodní akademie Uherský Brod
- Střední škola - Centrum odborné přípravy technické Uherský Brod
- Střední odborné učiliště Uherský Brod
- Střední škola MESIT, o.p.s. (Uherské Hradiště)
- Střední škola letecká s.r.o. Kunovice
- Střední průmyslová škola strojnická Vsetín
- Střední škola informatiky, elektrotechniky a řemesel Rožnov pod Radhoštěm
- Střední uměleckoprůmyslová škola sklářská Valašské Meziříčí
- Střední průmyslová škola stavební Valašské Meziříčí
- Střední odborná škola Josefa Sousedíka Vsetín
- Integrovaná střední škola - COP a JŠ s právem SJZ Valašské Meziříčí
- Odborné učiliště Kelč
- Gymnázium Jana Pivečky a Střední odborná škola Slavičín
- Střední průmyslová škola Zlín
- Střední průmyslová škola polytechnická - Centrum odborné přípravy Zlín
- Střední průmyslová škola Otrokovice
- Střední odborná škola Luhačovice
- Střední odborné učiliště Valašské Klobouky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Připravuje lidské zdroje na terciární úrovni, zaměřuje se mj. na realizaci základního a aplikovaného výzkumu, transfer technologií, spolupráci s komerční sférou. Z hlediska relevance k našemu tématu bychom mohli jmenovat Fakultu technologickou a Fakultu multimediálních studií.

Další vzdělávání

Vzdělávací společnosti zaměřené na vzdělávání dospělých. Mnohé jsou členy **Asociace institucí vzdělávání dospělých ČR, o.s.**, jež se v rámci své agendy se snaží vylepšovat kvalitu andragogiky a zastupuje zájmy svých členů. Potenciál spočívá v zaměření se na dospělé populaci již participující na trhu práce, která může pomoci řešit situaci nedostatku požadované pracovní síly na trhu práce.

ZÁJMOVÉ A SERVISNÍ ORGANIZACE

Svaz průmyslu a dopravy ČR

V gesci má rozvoj podnikatelského prostředí, je iniciátorem legislativních změn, podporuje konkurenceschopnost průmyslu a odborné/ technické vzdělávání, podílí se na sociálním dialogu jako aktér hájící zájmy zaměstnavatelů.

Základní dokument: *Hlavní cíle SP ČR v oblasti technického vzdělávání*, odkaz: www.spcr.cz

Krajská hospodářská komora (okresní hospodářské komory ve Zlíně, Uherském Hradišti a Vsetíně + Kroměříži)

Zaměřuje se na rozvoj podnikatelského prostředí, podporu podnikání, inovací, je iniciátorem legislativních změn, poskytuje poradenství, podpora odborného/ technického vzdělávání.

Asociace středních průmyslových škol ČR

Zaměřuje se na rozvoj technického odborného školství v oblasti metodické, odborné a organizační.

Odkaz: <http://www.asps.cz/>

Regionální rada odborových svazů Zlínského kraje

V rámci sociálního dialogu obhájí práva a zájmy zaměstnanců s ohledem na hospodářský rozvoj kraje.

Odkaz: <http://www.cmkos.cz/odbory-v-regionech/regionalni-rady-odborovych-svazu/rros-zlinskeho-kraje>

Technologické inovační centrum

Sleduje ekonomický rozvoj Zlínského kraje vytvářením podmínek pro vznik a rozvoj inovačních firem.

Základní dokumenty: RIS3 - Regionální inovační strategie; odkaz zde:
<http://www.inovacnipodnikani.cz/ris3/>

4. Souhrn z realizace polostrukturovaných rozhovorů

Z realizovaných rozhovorů se zástupci zaměstnavatelů, z nichž mnohé byly realizovány ještě před aktivitami spjatými s přípravou této rešerše, vyplývají ty samé závěry, kterých se nám dostává při četbě podkladových materiálů. Ostatně snad všechny dokumenty analytické a strategické povahy do nějaké míry reflektují názory a postřehy zaměstnavatelů, které se při tématu lidských zdrojů stočí k jednomu jedinému bodu – nedostatku kvalifikovaných pracovníků s technickými a jazykovými kompetencemi.

Shrnutí problémové situace očima zástupců zaměstnavatelů:

- Nedostatek technicky kvalifikovaných pracovníků (a jazykově vybavených)
- Nesoulad mezi strukturou absolventů škol a potřebami trhu práce
- Kompetence absolventů škol neodpovídají potřebám firem (nutnost časté rekvalifikace)
- Nedostatečné technické zázemí škol pro kvalitní výuku
- Nedostatečná role a mnohdy i kompetence profesních (kariérních) poradců
- Nutnost zatraktivnění technických oborů
- Nutnost definovat prioritní aktivity cílené na lidské zdroje ze strany veřejné správy
- Nízká úroveň zodpovědnosti studentů, jejich ochoty k vlastnímu rozvoji, vzdělávání a aktivnímu přístupu k práci

Shrnutí navrhovaných opatření

Opatření by měla reflektovat následující otázky:

- Co by měl umět absolvent střední průmyslové školy a absolvent odborného učiliště?
- Jak motivovat děti ke studiu technicky zaměřených škol?
- Jak zvýšit kompetence pedagogických pracovníků (nejen odborných, ale i kariérních poradců)?

Opatření by tedy měla spočívat ve společné komunikaci firem, v našem případě jednoho doporučeného klíčového sektoru, které by společně definovaly:

- **profil absolventa průmyslové školy a absolventa odborného učiliště**
- **způsob efektivní komunikace s klíčovými cílovými skupinami (rodina, děti, veřejnost)**
- **efektivní marketingové nástroje k propagaci technických oborů a techniky vůbec.**

Nutností je uvědomění si skutečnosti, že školy mají podmínky pro teoretickou přípravu a firmy pro tu praktickou (díky přístrojovému vybavení). Z toho vyplývá, že praktickou přípravu v reálných podmínkách by měly zajišťovat firmy.

Dalším předpokladem je **zefektivnění komunikace s cílovou skupinou – rodinou**. Ta by mohla probíhat i přímo na půdě firem. Pro lepší zaměření komunikace by bylo přínosem zjištění, jaké faktory ovlivňují rozhodování dětí o studiu oboru na střední škole.

Důležitým předpokladem pro zvýšení zájmu o studium technických oborů je i přímé podílení se na náboru dětí do škol. Opatření by měla být cílena na:

- **posílení a zkvalitnění součinnosti firem se školami – za předpokladu, že víme, co ta která firma dělá (jaké technologie používá) a co je škole ochotna nabídnout (jaké jsou její možnosti v praktickém vzdělávání). Tímto bychom získali přehled o firmách ochotných zprostředkovat praktickou výuku (či o ni alespoň jednat)**
- **zlepšení podmínek pro podílení se firem na náboru dětí do škol. Předpokladem je efektivní komunikace s cílovou skupinou – rodinou.**

Pro podporu výše zmíněného je třeba znát faktory ovlivňující rozhodování dětí o budoucím studiu. Za tímto účelem by se mohl připravit jednoduchý **dotazník**, který by byl distribuován rodičům například přímo na pracovištích zúčastněných firem.

Tabulka: Seznam respondentů rozhovorů

Instituce	Jméno	Funkce
Plastikářský klastr	Jaroslav Toufar	ředitel
Fatra a.s.	Leoš Klofáč	personální ředitel
Kovárna Viva a.s.	Lenka Horáková	personální ředitelka
ZPS - Frézovací nástroje a.s.	Eva Čmolíková	personální ředitelka

Promens a.s.	Robert Zatloukal	ředitel
TOSHULIN	Michal Jansa	personální ředitel
Continental Barum	Viktor Mechl	Vedoucí odboru rozvoje a vzdělávání
Krajská pobočka ÚP ve Zlíně	Miriam Majdyšová	ředitelka

5. SWOT analýza stávající situace

AKTUÁLNÍ SITUACE RLZ VE ZLÍNSKÉM KRAJI	
SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
• silná pozice a růstový potenciál některých průmyslových odvětví - plastikářského a gumárenského, elektrotechnického, kovozpracujícího, strojírenského, leteckého, chemického a potravinářství • průmyslová tradice regionu (plastikáři, gumaři) • pozitivní vztah obyvatel k tradičním oborům • existence firem ochotných spolupracovat na zlepšení situace v technickém školství • existující síť technicky orientovaných středních škol se zájmem o spolupráci s firmami • existence zájmových organizací skrze které lze řešit potřeby zaměstnavatelů (např. Plastikářský klastr)	• nedostatek, nízká odborná úroveň a jazyková vybavenost absolventů v technických oborech • efektivita sociálního dialogu na regionální úrovni a míra řešení reálných aktuálních potřeb firem • absence naplňování strategické vize o směřování školství v souladu s potřebami zaměstnavatelů • pokračující selektivní migrace ze Zlínského kraje (odchod talentovaných, zkušených pracovníků i absolventů - „únik mozků“)
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
• téma podpory technického vzdělávání je předmětem veřejné diskuse • znalost zástupců krajského úřadu o potřebách zaměstnavatelů (deklarováno v analytických a strategických dokumentech) • existující kolektivní orgány pro vedení sociálního dialogu (krajská tripartita, Komise pro RLZ ZK, poradní orgán ředitelky úřadu práce a další) • vybrané stávající aktivity v oblasti RLZ lze vhodně propojit a učinit je prioritními • nalezení vhodného způsobu komunikace zvláště s cílovými skupinami studentů a rodičů, dále potom profesních poradců.	• další odliv kvalifikovaných kreativních odborníků z profesí, v nichž v kraji není uplatnění • nepřehlednost aktivit zacílených na podporu technického vzdělávání a jejich rozmělnění, či „zahlcení“ sociálních partnerů

6. Doporučené regionální téma

Vybraná regionální témata byla navržena po týmové diskusi na základě zjištěných informací z oblasti rozvoje lidských zdrojů. Témata se, obecně řečeno, týkají problému zaměstnavateli stále pocítovaného nedostatku technicky a jazykově kompetentních pracovníků. Co se týče možných nápravných opatření, potom se jedná především o podporu dalšího vzdělávání, podpory rozličné spolupráce firem a škol a podpory učinit studium technických oborů atraktivnější. Při řešení se počítá se zapojením všech relevantních sociálních partnerů - zaměstnavatelů, vzdělávacích zařízení, veřejné správy a samosprávy, zájmových organizací a dalších.

6.1 ZAJIŠTĚNÍ UCHAZEČŮ S KVALIFIKAČNÍMI PŘEDPOKLADY DLE POTŘEB

ZAMĚSTNAVATELŮ

Jako klíčová průmyslová odvětví pro Zlínský kraj byly definovány gumárenská a plastikářská výroba, strojírenské obory (sem zahrnuto i slévárenství, kovárenství, letecký průmysl) a chemická výroba. Tyto obory mají tradici, mají velký podíl na zaměstnanosti a díky své konkurenceschopnosti mají potenciál dalšího růstu, či alespoň určité stability. Zároveň platí, že všechna zmiňovaná odvětví do jisté míry trápí disproporce na trhu práce, čili nedostatek kvalitních pracovníků. Rozdíl spočívá v tom, že zatímco budoucí strojaři a chemici naleznou v regionu odpovídající vzdělávací obory, plastikáři a gumaři nikoli. Cílem sektorové dohody je tedy podpora tradičnímu a silnému odvětví, které se ve svém domovském kraji paradoxně nemůže opřít o vzdělávací soustavu.

Průřezové téma

Jak vyplývá z dlouhodobého sledování situace na trhu práce, roste poptávka po kvalifikovaných uchazečích – odbornících v oborech: obsluha strojů na výrobu a zpracování výrobků z plastů, pryže, zařízení na zpracování kovů, chemik, elektromechanik, strojní kovář, obsluha CNC, strojní zámečnicka další.

Firmy, jichž se problém týká, se snaží tento problém řešit rozšiřováním spolupráce s technickými školami v regionu. Dle dostupných informací však chybí jasná koncepce a výraznější podpora ze strany zřizovatelů škol. Spolupráce mezi školami a firmami je závislá především na iniciativě a osobním přístupu ředitelů a pedagogů jednotlivých škol. Cílem sektorové dohody by tak mohlo být rozšíření spolupráce co do počtu spolupracujících subjektů, posílení vzájemných vazeb, efektivnější komunikace a sdílení dobrých příkladů z praxe.

Dalším často zmiňovaným a do značné míry již sociálním problémem, je nízká úroveň zodpovědnosti studentů, ochoty k vlastnímu rozvoji a vzdělávání a k aktivnímu přístupu k práci.

Ve vazbě na uvolňující se ekonomickou krizi lze očekávat více zakázek a s postupem času i nabídku více pracovních míst. Rovněž v důsledku poklesu porodnosti, klesajícímu zájmu o technické obory a nedostatečně rostoucí úroveň technické zdatnosti absolventů se pomyslné nůžky stále více rozevírají, disproporce má tak rostoucí trend.

V loňském roce se 6 firem podílelo na průzkumu⁸, jehož cílem bylo zjistit aktuální nedostatek uchazečů ve vybraných oborech a stanovit potřebu pro roky 2013-2018. V letošním roce průzkum pokračoval a připojilo se k němu dalších 8 firem. Výsledkem bylo zmapování a definování očekávaného propadu kvůli předpokládané generační výměně, očekávanému nárůstu výrobních kapacit a předpokládané průměrné fluktuaci ve výši 10% u dělnických profesí a 5% u technicko-hospodářských zaměstnanců.

Základní popis problémového stavu dle průzkumu společnosti Kovárna VIVA:

- Absolventi technických oborů na trhu práce výrazně chybí. Obnova učňovského školství, které se v 90. letech téměř rozpadlo, je pomalá a do značné míry závislá na schopnostech ředitelů jednotlivých škol.
- Absolventi technických oborů jen velmi málo splňují dnešní požadavky na znalosti a dovednosti. Kromě manuální zručnosti a znalosti oboru je dnes kladen vyšší důraz na znalosti v oblasti počítačových a komunikačních technologií či principy řízení jakosti.

⁸ Zdroj: prezentace Kovárny VIVA ke dni řemesel, říjen 2013

- Školský systém neklade dostatečný důraz na propojení s praxí, firmy ani školy nejsou motivovány k tomu, aby rozšiřovaly spolupráci. U firem se nyní silným motivátorem stává právě kritický nedostatek zaměstnanců se strojírenským vzděláním.
- Firmy jsou nuceny vynakládat vysoké částky na rekvalifikaci zaměstnanců, tyto prostředky pak nemohou vkládat do svého rozvoje. Komunikace ze strany zřizovatele s firmami prakticky neexistuje. Ověřené zkušenosti z trhu práce a systému školství v zahraničí nejsou aplikovány, ani diskutovány. (Zdroj: prezentace Kovárny VIVA ke dni řemesel, říjen 2013)

Příčiny problémového stavu

- chyby ve spolupráci firem, vzdělávacích institucí a úřadů, nepružnost při hledání a nalézání vhodného řešení, nestabilní politická situace, nejistota firem, časté a rychlé změny trhu.
- Klesající zájem mladých o vzdělání v technickém oboru, malý zájem o řemesla, o vzdělání formou vyučení bez maturity.
- Na jedné straně vzdělávací soustava neumí dostatečně připravit mladé lidi k tomu, aby byli schopni se uplatnit na trhu práce, ať již jako zaměstnanci, tak jako OSVČ.
- Dalším důvodem je nízká úroveň mezd – což zákonitě vede k odlivu kvalifikovaných pracovních sil za lepším výdělkem a k malému zájmu o práci. Platí vzorec: výdělek – náklady na dopravu do zaměstnání < podpora v nezaměstnanosti + příspěvek na bydlení nebo jiná forma sociální dávky.
- Hlavní důvody pro potřeby řešení problému/tématu: zajištění dostatku kvalifikované pracovní síly zaměstnavatele neúměrně zatěžuje, jak ukázal průzkum z 04-05/2014 u 10 vybraných firem.

Existující opatření, která byla k nápravě daného stavu dosud přijata:

1. Firmy provádějí rekvalifikace zaměstnanců za účelem dosažení potřebné nedostatkové profese,

2. Firmy provádějí náborů budoucích zaměstnanců již mezi studenty 1. - 2. ročníků středních škol
3. Firmy se aktivně zapojují do spolupráce při přiblížení svých oborů činnosti potenciálním zaměstnancům, včetně široké veřejnosti (dny otevřených dveří aj.)
4. Zaměstnavatelé ve spolupráci s úřadem práce vytipovávají vhodné zaměstnance k rekvalifikaci pro své nedostatkové profese.

Navrhovaná opatření k řešení v rámci RSD:

Obsahová opatření:

- posílení a rozšíření spolupráce středních, základních škol s firmami – možnosti praxe, exkurze, příklady dobré praxe, technické vybavení do škol, zřizování dílen, besedy se špičkovými manažery a techniky o jejich zkušenostech, o možnostech, které daný obor nabízí
- podpora technického vzdělávání ze strany firem i organizací a státní správy i samosprávy dle uplatnění na trhu práce.
- efektivní marketingové aktivity vedoucí ke zviditelnění daného odvětví (soutěže, výstavy, prezentace, veletrhy, akce pro veřejnost)

Opatření pro zlínský region

- příprava kvalifikovaných zaměstnanců prostřednictvím nástrojů dalšího vzdělávání, spojených s Národní soustavou kvalifikací
- permanentní mapování nedostatkových či zcela chybějících profesí na trhu práce (na základě potřeb a požadavků firem) a jejich prosazování do Národní soustavy kvalifikací
- příprava a realizace vhodných vzdělávacích (rekvalifikačních) programů za účelem zajištění dostatku kvalifikovaných zaměstnanců
- podpora rozšíření okruhu autorizovaných osob v potřebné oblasti (pro nedostatkové nebo chybějící kvalifikace).

- vzdělávání profesních poradců v oblasti trhu práce a průmyslového odvětví v kraji (trendů), včetně zprostředkování kontaktů.
- medializace a popularizace technických oborů vhodným a stravitelným způsobem (cílová skupina: žáci, studenti, rodiče, veřejnost).

7. Závěrečné shrnutí

Předložená rešerše na základě sekundárních zdrojů identifikovala klíčová průmyslová odvětví ve Zlínském kraji a předložila základní východiska pro identifikaci základních problémů v rozvoji lidských zdrojů. Díky primárním zdrojům (rozhovorům v terénu) tato východiska rovněž rozvinula.

Rešerše identifikovala tři klíčová odvětví, pro která by regionální sektorová dohoda měla být přínosná. Jsou jimi výroba pryžových a plastových výrobků, strojírenská výroba a výroba kovodělných výrobků a chemická výroba. Navrhovaná řešení jsou společná pro všechny tři témata, jelikož příčiny jsou vždy stejné, stejně tak i možné nástroje. Mění se jen cílová skupina aktérů v závislosti na tom kterém odvětví. Pracovní tým se vzhledem k jeho důležitosti a tradici přiklání k odvětví plastikářskému a gumárenskému. Hlavním důvodem byla neexistence oboru, který by zajišťoval výuku odborníků.

Z rozhovorů se zástupci tohoto odvětví jednoznačně vyplývá potřeba zajistit dostupnost kvalitních lidských zdrojů, přičemž navrhovaná opatření se zaměřují na aktivní, cílené a co nejintenzivnější využití dostupných nástrojů dalšího vzdělávání, na lepší spolupráci mezi firmami (s cílem lepší komunikace s cílovou skupinou), lepší spolupráci firem se školami (s cílem nabídnout praxi dle provozních a technologických možností) a na zlepšení marketingových aktivit pro zatraktivnění studia technických oborů a techniky vůbec (s cílem posílení motivace ke studiu požadovaných oborů).

Je nutné zmínit, že není lehké objasnit pravý význam *nedostatku* kvalifikované pracovní síly. Otázka totiž zní: Je tento nedostatek dán absencí studentů na školách, resp. absolventů požadovaných profesí? Nebo je jejich *nedostatek* dán jejich nepoužitelností či uplatněním v jiných oborech? Ať tak či onak, stojí před námi cíl v podobě zkvalitnění výuky technických oborů a jejich zatraktivnění v očích potenciálních zájemců z řad mladých lidí, ale i lidí, kteří uvažují o doplnění svých profesních kompetencí.

Rovněž je důležité zmínit, že vše podstatné na poli podpory technických oborů již bylo napsáno či zmíněno. Rešerše, která předkládá návrhy možné spolupráce, tedy neobjevuje nic nového.

Nyní jde o zvážení možností, které lze realizovat v rámci sektorové dohody, jež je výrazem dobrovolné iniciativy. To je možná i její největší výhodou – aktéři nebudou svazováni mnohdy nepraktickými projektovými pravidly, ale pouze dohodou těch, kteří chtějí přiložit ruku k dílu v rámci svých možností.